

MOTIVACIJSKI POSTOPKI PRI OBRAVNAVI SLOVENSКИH LJUDSKIH PRAVLJIC V OSNOVNI ŠOLI

Mag. Petra Vnuk, prof. slovenščine, OŠ bratov Letonja Šmartno ob Paki

Komunikacija je ena izmed osnovnih in temeljnih potreb in pravic, ki človeku zagotavlja najboljši razvoj. Posledice pomanjkanja komunikacije se lahko kažejo v zgodnjem otroštvu, v šoli ali pri odraslih (Dolinšek Bubnič 2000), česar bi se poleg staršev morali zavedati tudi učitelji pouka književnosti, ki s svojimi metodami poučevanja vplivajo na učenčevo zanimanje za branje leposlovja in hkrati razvijajo komunikacijsko zmožnost ter s tem vplivajo tudi na uspešnost učencev v šoli in ne nazadnje tudi v življenju.

»Nekateri strokovnjaki že opozarjajo na globoke in zaskrbljujoče spremembe, ki jih povzročata razvoj in spreminjanje komunikacijskih možnosti pri mlajših generacijah. Generacije mladih, ki so navajene konzumirati velike količine TV in drugih oblik vizualno podprte pripovedi, namesto da bi uporabljale poprej običajno količino časa za branje, prebijejo vedno več časa pred televizorji in pred računalniki ter tako preprosto ne razvijejo zadostne sposobnosti za ravnanje z zgolj besednim gradivom« (Grosman 2006, 26). Čeprav se primanjkljaj v interesu za branje pogosto začne že v domačem okolju, se izrazito odklonilen odnos številnih učencev do branja leposlovja pogosto pojavi šele v šoli. Takšne ugotovitve pomenijo tudi nekakšen poziv k načrtovanju bolj zanimivega pouka, s čimer pa se odpirajo tudi »vprašanja bolj prepričljive motivacije za branje leposlovja« (Grosman 2006, 17).

Metka Kordigel Aberšek in Igor Saksida sta s svojimi sodobnimi pogledi na pouk književnosti posegla tudi na področje uvodne motivacije kot sestavine didaktične komunikacije in pripravljanja otrokovega horizonta pričakovanja. Oblikovala sta tipologijo uvodnih motivacij pri umetnostnih besedilih na razredni stopnji osnovne šole za pouk, ki je osredinjena na učenca in usmerjena v razvijanje recepcijske zmožnosti v skladu z učnim načrtom za razredno stopnjo osnovne šole.

»Glavna naloga didaktičnega koraka, imenovanega motivacija za

srečanje z literarnim besedilom, je v komunikacijskem modelu književne vzgoje usmerjena v to, da prestavi otroke v razpoloženje, kakršno bodo srečali v literarnem besedilu, in da osveži njihov spomin na tiste dele njihove lastne izkušnje, s kakršnimi se bodo nato "ubadale" književne osebe.« (Kordigel Aberšek in Saksida 1999, 21.)

Njun koncept komunikacijskega pouka književnosti je pomenil izhodišče za oblikovanje procesno-ciljne tipologije uvodne motivacije kot sestavine didaktične enote književnega besedila na predmetni stopnji osnovne šole.

UVODNA MOTIVACIJA KOT KORAK V DIDAKTIČNI KOMUNIKACIJI Z UMETNOSTNIM BESEDILOM

Strokovnjaki vidijo uvodno bralno motivacijo kot »neločljiv del celotne bralne učinkovitosti in jo povezujejo s celotno učno motivacijo učenca« (Pečjak, Bucik, Gradišar in Peklaj 2006, 7).

Po Metki Kordigel Aberšek (2008, 113) je motivacij toliko, kolikor je umetnostnih besedil, »krat toliko, kolikor je otrok, skupin otrok, ki jih pripravljamo na literarnoestetsko doživetje, saj v komunikacijskem, na učenca osredinjenem modelu književne vzgoje ne moremo mimo dejstva, da je priprava otrok na branje/poslušanje mladinskega literarnega besedila odvisna ne le od tega, na branje katerega besedila pripravljamo otroke, ampak tudi od tega, katere otroke pripravljamo na literarnoestetsko doživetje« (prav tam).

Igor Saksida (2008, 78) pojmuje uvodno motivacijo kot »prvi korak pri vzpostavljanju dialoga med besedilom in otrokom. V tej fazi mladega bralca spodbudimo, da vzpostavi pričakovanje, povezano predvsem z vsebino izbranega besedila, ter da se na njegovo sprejemanje oziroma doživljanje miselno in čustveno pripravi«.

Metka Kordigel Aberšek (2008) loči dve vrsti nalog motivacije za srečanje z mladinskim literarnim besedilom: ponotranjenje navzven usmerjene, na vse strani pršeče energije učencev in senzibilizacijo otrok za literarnoestetsko doživetje.

Pri prvi nalogi gre za to, da učenci, ki večino svoje energije usmerjajo v fizično aktivnost, ponotranjijo to na avtoritarni in neavtoritarni način. Če skušamo učence umiriti na avtoritarni način, dosežemo ravno nasprotni učinek od zelenega, saj otrok tako ne more vstopiti v čudoviti svet domišljije, ki mu ga nudijo literarna besedila. Zato je neavtoritarni način tisti, ki ponuja otrokom možnost, da svoje izkušnje prekrijejo s pomenskim poljem besedila, kar je pogoj za njegovo literarnoestetsko doživetje.

TIPOLOGIJA UVODNIH MOTIVACIJ PO METKI KORDIGEL ABERŠEK (2008)

Metka Kordigel Aberšek (2008) pravi, da mora biti motivacija za literarnoestetsko doživetje določenega besedila sestavljena iz dveh skupin kriterijev, in sicer iz takih:

- ki jih definira besedilo kot literarna umetnina;
- ki jih določa poznavanje otroka, njegovih recepcijskih zmožnosti ter predbesedilne izkušnosti.

Temeljna in najsodobnejša tipologija motivacij po Metki Kordigel Aberšek je tista, ki mi je bila v magistrskem delu¹ vodilo pri nadaljnjem raziskovanju uspešnosti motivacijskih strategij pri obravnavi proznih besedil v osnovni šoli. Izhajala sem iz temeljne delitve uvodnih motivacij po Metki Kordigel Aberšek (2008), ki se ločijo na jezikovne, nejezikovne in kombinirane uvodne motivacije; nejezikovne motivacije se nadalje delijo na likovne, glasbene/zvokovne in gibalne. – Tako so torej opredeljeni koraki v komunikacijsko naravnem pouku književnosti v osnovni šoli.

IZBOR MOTIVACIJ ZA RAZVIJANJE KAKOVOSTI LITERARNOESTETSKEGA DOŽIVETJA PRI RECEPCIJI PRAVLJICE

Na podlagi študija teorije motivacije za branje literarnega besedila sem se odločila za medbesedilno motivacijo, ki je v 2. in 3. triletju primerna za razvijanje kakovosti literarnoestetskega doživetja pri recepciji pravljice, tj. motivacijo s pridobivanjem literarnoteoretičnega pojma.

Merila za preverjanje kakovosti literarnoestetskega doživetja pri re-

¹ Petra Vnuk: Motivacijske strategije pri obravnavi pravljice v osnovni šoli (2011).

Odločila sem se za medbesedilno motivacijo, ki je v 2. in 3. triletju primerna za razvijanje kakovosti literarnoestetskega doživetja pri recepciji pravljice, tj. motivacijo s pridobivanjem literarnoteoretičnega pojma.

cepciji pravljice so bila sledeča:

1. merilo: produktivne literarno-didaktične metode (poglobljanje doživetja);
2. merilo: doseganje kurikularnega cilja, v okviru katerega učenci oblikujejo literarnoteoretično miselno shemo pravljice;
3. merilo: pogovor z učitelji o kakovosti literarnoestetskega doživetja otrok ob tej pravljici (po prebranih izdelkih).

POTEK UČNIH UR PRI OBRAVNAVI SLOVENSKE LJUDSKE PRAVLJICE

Vzemimo primer učne priprave za pouk književnosti v 6. razredu osnovne šole v eksperimentalni in kontrolni skupini za slovensko ljudsko pravljico ZDRAVILNO JABOLKO².

² V: *Slovenske ljudske pripovedi* (1985).

CILJI:

(Učni načrt 2009)

KOGNITIVNI CILJI:

- učenci so senzibilizirani za branje pravljice;
- spoznavajo slovensko ljudsko pravljico Zdravilno jabolko;
- razvijejo sposobnost branja in aktivnega poslušanja besedila;
- spoznavajo značilne elemente pravljice;
- spoznavajo črno-belo karakterizacijo književnih oseb;
- spoznavajo za pravljico značilen pravljичni lok;
- po primerni motivaciji (medbesedilna motivacija s pridobivanjem literarnoteoretičnega pojma pravljica) produktivno prekrijejo svoj horizont pričakovanj s pomenkim poljem besedila in tako sestavijo pomen;
- spoznavajo komunikacijsko situacijo ob branju literature;
- uporabijo produktivno didaktično metodo v fazi poglobljanja doživetja mladinskega literarnega besedila (napišejo pravljico s tipičnimi pravljичnimi elementi).

VZGOJNI CILJI:

- učenci krepijo domišljjsko ustvarjalnost;
- ob branju literature doživljajo prijetne občutke, ki jih v vsakdanjem življenju ne morejo.

Vzemimo primer učne priprave za pouk književnosti v 6. razredu osnovne šole v eksperimentalni in kontrolni skupini za slovensko ljudsko pravljico ZDRAVILNO JABOLKO.

POTEK UČNE URE V EKSPERIMENTALNI SKUPINI

Preglednica 1: Učna priprava ZDRAVILNO JABOLKO (eksperimentalna skupina)

METODIČNA OBLIKOVANOST DIDAKTIČNE KOMUNIKACIJE	RAZVIJANJE DIDAKTIČNE KOMUNIKACIJE	PSIHOLOŠKI IN JEZIKOVNI VIDIKI DIDAKTIČNE KOMUNIKACIJE	SPROTNI CILJI DIDAKTIČNE KOMUNIKACIJE
I. UVOD Z MOTIVACIJO			
Literarnoteoretični pojem PRAVLJICA postavim pred učence, da intuitivno zaslutijo, za kaj gre.	Pridem v razred in učence pozdravim. Povem jim, da bomo danes ugotavljali, kaj pomeni beseda pravljica.		Ponotranjim navzven pršečo energijo. Pri otrocih vzbudim zanimanje za didaktično komunikacijo.
	Skupinam otrok dam plakate. Na vsakem plakatu je črta, obkrožena s kvadratom, kamor bodo učenci napisali definicijo pravljice. Okrog tega kvadrata so narisani oblaki, ki so s puščicami povezani s kvadratom. Tja bodo otroci vpisovali naslove pravljič, ki jih imajo najraje.	Učenci v skupinah odgovarjajo na vprašanja in vpisujejo naslove pravljič, ki jih imajo najraje.	Učenci pripravljajo svoj relevantni (z besedilom povezani) horizont pričakovanja.
Metoda pogovora.	Učencem rečem, naj v kvadrat napišejo definicijo pravljice.	Učenci v skupinah napišejo definicijo pravljice.	
	Potem jih prosim, da preberejo svoje definicije. Skupaj ugotavljamo, katera definicija je najbolj ustrezna.	Posamezne skupine otrok povedo svoje definicije. Ugotavljajo, katera definicija je najbolj ustrezna.	
Metoda skupinskega dela.	Nato jim naročim, naj v oblake okrog kvadratka zapišejo svoje najljubše pravljice.	Učenci v kvadratke vpisujejo naslove svojih najljubših pravljič.	
	Rečem jim, naj s številkami od 1 do 3 označijo najljubše.	Učenci v skupinah označujejo 1., 2. in 3. najljubšo pravljico.	
Osvetlitev literarnoteoretičnega pojma pravljica iz vseh zornih kotov.	Osvetlimo pojem pravljica iz vseh zornih kotov.		
Metoda pogovora.	Pogovor poteka po miselnem vzorcu naslednjih ključnih besed: PRAVLJICA: DOGAJALNI ČAS, PROSTOR, PRAVLJIČNA ŠTEVILA, ČUDEŽNA BITJA, PRAVLJIČNI LOK.	Učenci odgovarjajo na vprašanja iz miselnega vzorca.	Osvežimo (pripravimo v horizont pričakovanj) vse, kar učenci vedo o literarnem žanru pravljica.
Govor otrok o svojih medbesedilnih izkušnjah v zvezi s pojmom pravljica.	Učencem rečem, da se spomnijo pravljič, v katerih nastopa čudežni predmet jabolko.	Učenci naštevajo naslove pravljič, v katerih se pojavlja jabolko (Sneguljčica).	Medbesedilne izkušnje otrok s pravljico, v kateri se pojavi čudežno jabolko.
Metoda pogovora. Metoda skupinskega dela.	Učencem naročim, da najprej v skupinah, potem pa pred razredom pripovedujejo pravljico o jabolku.	Učenci najprej v skupini, potem pa pred razredom pripovedujejo pravljico o jabolku, ki jo že poznajo.	
Napoved literarnega besedila.	V pravljičah torej srečujemo najrazličnejše čudežne predmete. V tej slovenski ljudski pravljici bomo srečali zdravilno jabolko. Pa prisluhnimo.	Odkrito pomensko polje iz uvodne motivacije povežemo s pomenskim poljem iz literarnega besedila. Učenci se čustveno in miselno pripravijo na pripovedovanje.	Most med motivacijo in literarnim besedilom. Medbesedilna izkušnja.

II. BRANJE IN LITERARNOTEORETSKO DOŽIVETJE			
Metoda dela z besedilom.	Otrokom ob prvem stiku pravljico pripovedujem.	Tako je besedilo učencem predstavljeno bolj neposredno, učenci z besedilom vzpostavijo pristnejši stik.	Prvi stik učencev z besedilom; literarnoestetsko doživetje zgodbe.
Metoda glasnega (interpretativnega) branja (drugo branje).	Besedilo učencem preberem.	Učenci niso več usmerjeni k poslušanju zgodbe, ampak usmerjajo svojo pozornost tudi na obliko. Tako si bodo doživetje ponovno priklicali v spomin.	
Čustveni premor.		Doživetja in občutja se poglobijo. Otroci si uredijo misli in vtise.	
Izjava po čustvenem premoru.	To besedilo je torej pravljica.	S tem sklenemo literarnoestetsko doživetje; učence še dodatno senzibiliziramo za individualno branje.	
Metoda tihega branja.	Individualno tiho branje.	Učenci sami uzrejo prezrte segmente literarnega dela in konstituirajo otroški besedilni pomen v okviru svojih recepcijskih zmožnosti.	Osmislimo motivacijo.
Metoda šolske interpretacije. Metoda preverjanja prvega zaznavanja in razumevanja ključnih besedilnih signalov.	Sedaj se bomo o pravljici malo pogovorili. Katere osebe nastopajo v pravljici? Katere so po tvojem mnenju glavne, katere stranske osebe? Kako so osebe poimenovane? Kje se zgodba dogaja? Kaj se na začetku pravljice bliža staremu kralju in kakšno možnost mu razkrije berač? Kdo se odpravi po zdravilo? Koga srečajo na poti? Kako ravnajo z njim? Zakaj misliš, da tako ravnajo? Kako pri iskanju zdravilnega jabolka ravnata starejša brata? Kako pa je ravnal najmlajši brat? Zakaj misliš, da je tako ravnal? Kako najmlajši brat reši brata prekletstva? Zakaj najmlajši brat zavlada kraljestvu?	Učenci odgovarjajo na vprašanja.	
Metoda pojasnjevanja pojmov, razvrščanja in vrednotenja.	Nato učencem rečem, da s točkami od 0 do 10 določijo, koliko jim je katera izmed književnih oseb simpatična in utemeljijo, zakaj so se odločili za določeno oceno.		
III. POGLABLJANJE DOŽIVETJA			
Poglabljanje doživetja.	Napiši svojo pravljico o treh bratih, v kateri boš uporabil(-a) tipične značilnosti pravljice: ustrezen začetek in konec, čudežne predmete, pravljicična števila, zapovedi in prepovedi. Poskušaj biti čim bolj ustvarjalen/-lna.	Učenci pišejo svojo pravljico.	Urjenje v pisanju.

POTEK UČNE URE V KONTROLNI SKUPINI

(Navajam samo uvodno motivacijo z napovedjo literarnega besedila, ki se razlikuje od priprave v eksperimentalni skupini.)

Preglednica 2: Učna priprava ZDRAVILNO JABOLKO (kontrolna skupina)

METODIČNA OBLIKOVANOST DIDAKTIČNE KOMUNIKACIJE	RAZVIJANJE DIDAKTIČNE KOMUNIKACIJE	PSIHOLOŠKI IN JEZIKOVNI VIDIKI DIDAKTIČNE KOMUNIKACIJE	SPROTNI CILJI DIDAKTIČNE KOMUNIKACIJE
I. UVOD			
	Ko pridem v razred, učence najprej lepo pozdravim. Povem jim, da bomo danes obravnavali slovensko ljudsko pravljično Zdravilno jabolko.		
Napoved literarnega besedila.	V pravljičah torej srečujemo najrazličnejše čudežne predmete. V tej slovenski ljudski pravlji bomo srečali zdravilno jabolko. Pa prisluhnimo.	Odkrito pomensko polje iz uvodne motivacije povežemo s pomenskim poljem iz literarnega besedila. Učenci se čustveno in miselno pripravijo na pripovedovanje.	Most med motivacijo in literarnim besedilom. Medbesedilna izkušnja.

OPIS POSTOPKA OBRAVNAVE SLOVENSKE LJUDSKE PRAVLJICE ZDRAVILNO JABOLKO V 6. RAZREDU

Slovensko ljudsko pravljično Zdravilno jabolko smo obravnavali v 6. razredov osnovne šole. Učenci eksperimentalne in kontrolne skupine so poleg ciljev, opredeljenih v pripravi, morali doseči tudi pomembna kognitivna cilja, tj. spoznavati značilne elemente pravljič in črno-belo karakterizacijo književnih oseb.

Učenci eksperimentalne skupine so bili motivirani z medbesedilno motivacijo s pridobivanjem literarnoteoretičnega pojma. Učenci so v

skupinah na plakate pisali značilnosti pravljič in naštevati tiste, ki jih že poznajo, najlepše pa so označili s številkami od 1 do 3. Potem je potekal pogovor po miselnem vzorcu o značilnostih pravljič: dogajalni prostor in čas, pravljična števila, osebe, pravljični lok in čudežna bitja. Nato so se učenci spomnili pravljič, v katerih nastopa čudežni predmet jabolko. Učenci kontrolne skupine niso bili motivirani s katero izmed uvodnih motivacij, ampak je učitelj napovedal le naslov pravljič, ki jo bodo obravnavali. Po učiteljevem glasnem branju in tihem branju učencev sta obe skupini odgovarjali

na učiteljeva vprašanja o vsebini pravljič. V poglobljanju doživetja sta eksperimentalna in kontrolna skupina napisali svojo pravljično o treh bratih, v kateri so uporabili tipične značilnosti pravljič.

ANALIZA PODATKOV GLEDE NA POGLABLJANJE DOŽIVETJA

V nadaljevanju bomo analizirali rezultate učencev v fazi poglobljanja doživetja, kjer se v okviru kakovosti produktivnih literarno-didaktičnih metod oz. izdelkov učencev vidi vpliv učne priprave z motivacijo (v eksperimentalni skupini) ali brez nje (v kontrolni skupini).

ZDRAVILNO JABOLKO, 6. razred

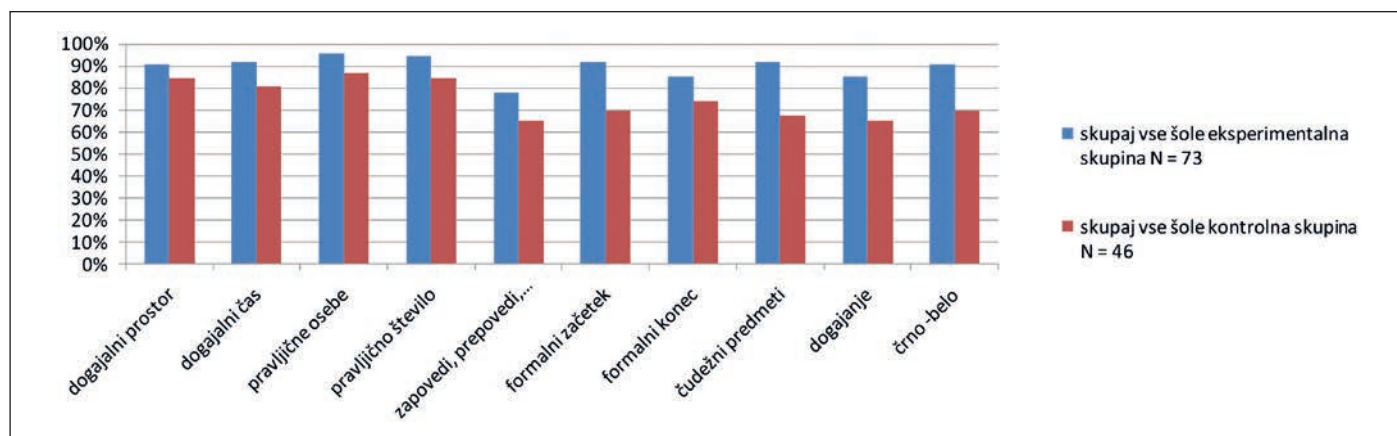
Preglednica 3: ZDRAVILNO JABOLKO – skupaj vse šole (4) oz. 73 učencev – eksperimentalna skupina

SKUPAJ VSE ŠOLE – EKSPERIMENTALNA SKUPINA										
(73 učencev)										
NASLOV PRAVLJICE	DOG. PROSTOR	DOG. ČAS	PRAV. OSEBE	PRAV. ŠT.	ZAPOVEDI PREPOV. PREROKBE	FORM. ZAČETEK	FORM. KONEC	ČUDEŽ. PREDMETI	DOGAJANJE	ČRNO-BELO
ZDRAVILNO JABOLKO	66	67	70	69	57	67	62	67	62	66
	90,41 %	91,78 %	95,89 %	94,52 %	78,08 %	91,78 %	84,93 %	91,78 %	84,93 %	90,41 %

Preglednica 4: ZDRAVILNO JABOLKO – skupaj vse šole (4) oz. 46 učencev – kontrolna skupina

SKUPAJ VSE ŠOLE – KONTROLNA SKUPINA										
(46 učencev)										
NASLOV PRAVLJICE	DOG. PROSTOR	DOG. ČAS	PRAV. OSEBE	PRAV. ŠT.	ZAPOVEDI PREPOV. PREROKBE	FORM. ZAČETEK	FORM. KONEC	ČUDEŽ. PREDMETI	DOGAJANJE	ČRNO-BELO
ZDRAVILNO JABOLKO	39	37	40	39	30	32	34	31	30	32
	84,78 %	80,43 %	86,95 %	84,78 %	65,21 %	69,56 %	73,91 %	67,39 %	65,21 %	69,56 %

Slika 1: Poglobljanje doživetja – ZDRAVILNO JABOLKO

V eksperimentalni skupini je sodelovalo skupaj 73 učencev, v kontrolni pa 46. Prvi so bili v vseh analiziranih kategorijah boljši od slednjih. V eksperimentalni skupini je 67 učencev oz. 91,78 % uporabilo

dogajalni čas, formalni začetek in čudežne predmete, 66 oz. 90,41 % dogajalni prostor in črno-belo slikanje oseb, 69 oz. 94,52 % pravljicno število, 70 oz. 95,89 % književne osebe, 62 oz. 84,93 % formalni konec in pravljicno dogajanje, 57 oz. 78,08 % pa zapovedi, prepovedi ali prerokbe. V kontrolni skupini je 39 učencev oz. 84,78 % upoštevalo dogajalni prostor in pravljicno število, 40 oz. 86,95 % književne osebe, 37 oz. 80,43 % dogajalni čas, 30 oz. 65,21 % zapovedi, prepovedi ali prerokbe in pravljicno dogajanje, 32 oz. 69,56 % formalni začetek in črno-belo slikanje oseb, 34 oz. 73,91 % formalni konec in 31 oz. 67,39 % čudežne predmete.

Učenci obeh skupin so – v skladu z načelom razvijanja didaktične komunikacije (prim. III. Poglobljanje doživetja v Preglednici 1: Potek učne ure) – pisali pravljico o treh bratih, kjer je bil najmlajši pozitivna oseba, starejša dva pa negativni osebi. Večina jih je pisala tudi o očetu, 8 v eksperimentalni in 4 v kontrolni skupini. Pravljicna števila, ki so se

Učenci kontrolne skupine niso bili motivirani s katero izmed uvodnih motivacij, ampak je učitelj napovedal le naslov pravljice, ki jo bodo obravnavali.

čudežna vejica, prstan v 11 primerih v eksperimentalni skupini in v 7 v kontrolni skupini čudežno jabolko, pa tudi hruška, češnja in jagoda. Zanimivi sta izbira čudežne kape, čudežne pesmi, čudežnih konj, čudežnega gozda, hišice in postelje v eksperimentalni skupini in izbira čudežne marelice, žoge, posode, kozarca in zapestnice v kontrolni skupini. Pri zapovedih, prepovedih ali prerokbah sta morala oče ali mati otroke poslati od doma, da jim prinesejo najrazličnejše predmete, da ozdravijo. V 11 primerih eksperimentalne skupine ni zbolel oče/mati, ampak eden izmed sinov oz. ena izmed hčera, v kontrolni skupini je bil 1 tak primer. Berači in ostali popotniki so v obeh skupinah morali ponekod reševati najrazličnejše uganke o naravnih pojavih ali matematičnih elementih.

INTERPRETACIJA POVEZAV UVODNE MOTIVACIJE, PRODUKTIVNIH LITERARNO-DIDAKTIČNIH METOD IN CILJEV V ZDRAVILNEM JABOLKU

Učenci eksperimentalne skupine so se v uvodni motivaciji osredotočili na

pojavljala v pravljicah, so 3, 7, 9 in 12. Dogajalni čas, ki se je absolutno največkrat pojavil, je bil nekoč, dogajalni prostor pa za 9/7 gorami/vodami, nekje. Čudežni predmeti v obeh skupinah so bili:

pravljico in njene elemente, v okviru produktivnih didaktičnih metod pa so učenci eksperimentalne in kontrolne skupine morali napisati pravljico s tipičnimi pravljicnimi elementi. Rezultati eksperimentalne skupine so bili v povprečju zelo visoki, v več kot 90 % so učenci v pravljico vpletali književni prostor in čas, književne osebe, število, formalni začetek, čudežni predmet in črno-belo označevanje oseb. Najmanj, tj. v 78,08 %, so učenci v pravljico vpletali zapovedi, prepovedi ali prerokbe. Tega elementa po navedbi učiteljic v prejšnjih letih niso skoraj nikoli zasledili in v obliki kreativnega pisanja niso pisali. Rezultati učencev v kontrolni skupini so nižji, in sicer se gibljejo med 65 % in 87 %. Tudi tu je možno razbrati nizek odstotek zapovedi, prepovedi ali prerokb, preseneča pa tudi nizek odstotek formalnega začetka, čudežnih predmetov, pravljicnega dogajanja in črno-belega označevanja oseb. Tu se zelo dobro vidi pomanjkanje uvodne motivacije pri obravnavi književnih del, kjer so učenci natančno obdelali pravljicne elemente.

VREDNOST MOTIVIRANJA

Bralna dejavnost, ki je ena temeljnih v vzgoji in izobraževanju našega šolskega sistema, je predvsem pri starejših učencih po nekaterih raziskavah strokovnjakov v upadanju. Interes za branje in njen primanjkljaj se pogosto kaže v najzgodnejšem otroštvu domačega okolja, kasneje pa tudi v odklonilnem odnosu številnih učencev do branja leposlovja v šoli.

V empiričnem delu opravljene raziskave me je v okviru kvalitativne raziskave zanimalo raziskovalno vprašanje, kako motivacija vpliva na literarnoestetsko doživetje in posledično na oblikovanje miselne sheme pravljičarja.

Kriterij za preverjanje kakovosti literarnoestetskega doživetja pri recepciji pravljičarja je bila kvalitativna metoda triangulacije, ki vključuje naslednje tri parametre: poglobljene doživetja v okviru produktivnih literarnodidaktičnih metod pri učencih, doseganje kurikularnega cilja, v okviru katerega učenci oblikujejo literarnoteoretično miselno shemo pravljičarja, in pogovor z učitelji o kakovosti literarnoestetskega doživetja teh otrok ob obravnavi pravljičarja Zdravilno jabolko (po prebranih izdelkih, glede na produktivne literarnodidaktične metode).

V raziskavi je analiza pridobljenih podatkov/rezultatov potrdila

globalno hipotezo, ki pravi, da učitelj – kadar pred šolskim branjem pravljičarja besedila z ustrezno motivacijo pripravi relevantne horizonte pričakovanj – pri učencih dosega globlje (kakovostnejše) literarnoestetsko doživetje v šolski uri obravnavanega pravljičarja besedila, in sicer na ravni zaznavanja, razumevanja in vrednotenja; s tem uspešneje dosega tudi kurikularni cilj, v okviru katerega naj bi učenci v kar največji meri oblikovali (literarnoteoretično) miselno shemo pravljičarja; in nenazadnje, če učitelj z otroki doživlja motivacijo za pravljičarja, se tudi sam motivira za pravljičarja in to vpliva na empatično vodenje postopka šolske interpretacije, ki vpliva na kakovost recepcije učencev.

VIRI IN LITERATURA

Dolinšek Bubnič, M. (2000) *Beri mi in se pogovarjaj z mano! Priročnik z nasveti za kreativno uporabo otroških slikanic*. Ljubljana: Epta.

Grosman, M. (2006) *Razsežnosti branja: za boljšo bralno pismenost*. Ljubljana: Karantanija.

Kordigel Aberšek, M., in Saksida, I. (1999) *Jaz pa berem! Priročnik za učitelje*. Ljubljana: Rokus.

Kordigel Aberšek, M. (2008) *Didaktika mladinske književnosti*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.

Pečjak, S., Bucik, N., Gradišar, A., in Peklaj, C. (2006) *Bralna motivacija v šoli: merjenje in razvijanje*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.

Saksida, I. (2008) *Poti in razpotja didaktike književnosti*. Mengeš: Izolit.

Slovenske ljudske pripovedi (1985) (ur. K. Brenkova), (Zlata ptica: zbirka pravljičarjev in pripovedk). Ljubljana: Mladinska knjiga.

Učni načrt: program osnovnošolskega izobraževanja. Slovenščina. (2009) Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport. Zavod Republike Slovenije za šolstvo.

Vnuk, P. (2011) *Motivacijski postopki pri obravnavi pravljičarja v osnovni šoli*. Filozofska fakulteta, Univerza v Mariboru – magistrsko delo.

EURODESIGN APAČE D.O.O.

že od 1989

Vso naše pohištvo je izdelano v Sloveniji in ima tako kot vsi naši proizvodi certifikat o skladu s standardi pridobljen s strani testnega laboratorija v Ljubljani.

Zagotovljeni rezervni deli in servis.

Miza Živa

Miza omogoča delo stoje s teleskopskim dvigom, ali sede odvisno od potrebe. Možno je izdelati tudi mizo z mehanskim dvigom.

- Ljudje stoje lažje sledijo procesu poučevanja,
- Se bolje počutijo če se več gibljejo in s tem se izboljša tudi njihov učni uspeh,.....

